

KOMPLEKS

ANALOGNE
FOTOGRAFIJE

Računare i digitalnu fotografiju prihvatio sam na samom početku njihovog razvoja. Tada su fotografii zbijali šale na račun nesavršenih "digitalaca" i kleli se u svoje "umetničke" fotoaparate napunjene najrazličitijim vrstama filmova. U vremenu jedva nešto dužem od deset godina, situacija se drastično promenila, i danas je sasvim jasno da je kvalitetom slike digitalan alat prevazišao sve što je analogna fotografija mogla da pruži. Jedan od najboljih primera jeste 36 megapiksela na senzoru "lajka" formata, koji zajedno s vrhunskim objektivima daje fotografiju koju bi eventualno mogli da uporedimo sa snimkom dimenzija 18x24 cm, izvedenim na niskoosetljivom filmu i digitalizovanom na "drum" skeneru. Prema tome, mislim da je bilo kakva dalja rasprava o tome da li je digitalno sustiglo analogno – bespredmetna.

Ono što mene zbujuje još od samih početaka jeste neprekidno poređenje, kopiranje i simuliranje analogne tehnologije u oblasti digitalne fotografije. Danas je *apsolutno jasno* da je pojmom digitalnih fotoaparata fotografija mogla biti sasvim drugačije koncipirana, a dimenzije senzora definisane na potpuno novim principima. Svedoci smo da, osim u kategoriji kompaktnih fotoaparata, nekoliko "Leica" modela i sprava iz CSC kategorije, D-SLR fotoaparati koriste senzore dimenzija APS i "lajka" formata. Pored toga, čuvenu konstataciju da *analogna fotografija "ima nešto"* što digitalna nema, skoro da niko i ne pokušava da objasni. Umesto toga, nastala je cela nauka, oličena u nebrojenoj količini programa zaduženih za simulaciju filma, tj. za izgled gotove analogne fotografije. Ta pojava još je zanimljivija ako znamo da izuzetno mali broj fotografija zaživi u obliku papirne kopije, odnosno 99,99%, a možda i više kompletne svetske produkcije egzistira u virtualnom svetu, limbičkom prostoru, gde je jednog trenutka fotografija "realna" stvar na ekranu, a već u sledećem prelazi u latentno stanje, gde je od potpunog nestajanja deli samo kvalitet medija na kojem je snimljena.

Interesantna je, takođe, i pojava da autori koji nikada u životu nisu koristili film, simuliraju analognu fotografiju bez jasne predstave šta time žele da postignu. I, dok su se fotografii analogne ere trudili da izbegnu pojavu zrna kako bi mogli da urade kvalitetna povećanja, digitalni snimci obično se "kvare" kako bi se postigao efekat snimanja na filmu. Virtuelne "filmove" uglavnom pronalazimo u digitalnim fotoaparatima (bilo na senzoru čija se "bajerovski" rešetkasta konstrukcija menja kako bi što više ličila na film) ili u njima instaliranim programima za obradu slike, gde se nalazi cela lista filmova koje je moguće simulirati. I sada vas pitam, zašta digitalna fotografija tokom celog svog razvoja *ima kompleks analogne fotografije*? Odgovor je verovatno mnogo složeniji od samog pitanja i, kao što je Joda jednom rekao, meditiraču o tome. A voleo bih da čujem i vaše komentare.

Što se novog broja tiče, njega su definisala dešavanja, a njih je zaista bilo mnogo. Najvažnija su svakako Dani fotografije Srbije u Čačku (ovoga puta predstavljamo samo nagrađene fotografije jer će se ostala dešavanja tek dogoditi) i Photodays u Rovinju. U oba slučaja Refoto nije bio samo gost, jer smo održali i brojne radionice, predavanja, pregled portfolija... Upravo zbog toga, u ovom broju nemamo portfolija na koja ste navikli, već je to prikaz rada nekoliko fotografa, a slična stvar je i s prilogom o Grupi 32.

Zaljubljenici u tehniku pronaći će mnogo zanimljivih prikaza nove opreme, a oni koji su avanturički orientisani, svakako će pomno ispratiti priču o malim grubnjima, tj. kompaktima sposobnim da "prežive" sva "godisnje-odmorska" iskušenja. Kada već pominjemo odmore, i naša redakcija se sprema za uživanje u letu, tako da sledeći broj očekujete u septembru. Do tada vam želimo puno (za fotografisanje) lepog vremena i mnogo novih fotografija koje ćete nam poslati, a mi ćemo ih objaviti i o njima diskutovati.